

FNV HAVENS DOOR RECHTBANK DEN HAAG ALSNOG IN HET GELIJK GESTELD

Rechters van het gerechtshof in Den Haag hebben FNV Havens in hoger beroep gelijk gegeven: APMTR en APMT MVII hadden hun werknemers begin 2016 geen “aanvulling op de individuele arbeidsovereenkomst” mogen aanbieden. Bij beide terminals is namelijk sprake van een zogeheten *standaard-CAO*, wat betekent dat de werkgever geen andere arbeidsvoorwaarden mag toepassen dan die in de CAO geregeld zijn. Of, zoals dat in juridische termen zo mooi heet: “andere arbeidsvoorwaarden zijn van rechtswege nietig”.

Wat gebeurde er ook alweer begin 2016?

Vakbonden en werkgevers (waaronder APMTR en APMT MVII) waren sinds februari 2015 in gesprek over een werkzekerheidsakkoord voor de gehele containersector. De bedoeling was daarin afspraken te maken waarmee voorkomen zou worden dat havenwerkers op één of andere manier de dupe zouden worden van de capaciteits-uitbreiding en automatisering op de Tweede Maasvlakte. Steeds meer lading die altijd op de bestaande was behandeld, verplaatste zich naar de nieuwe terminals. We moesten er rekening mee houden dat daardoor op de bestaande terminals meer banen zouden verdwijnen dan er bijkwamen op de nieuwe terminals.

De onderhandelingen tussen vakbonden en werkgevers over dat sectoraal werkzekerheidsakkoord waren eind 2015 vastgelopen en de gezamenlijke werkgevers hadden een eindbod neergelegd. FNV Havens en CNV stelden de werkgevers daarop een ultimatum om toch tot een goed werkzekerheidsakkoord te komen. Omdat de werkgevers niet ingingen op de eisen van de vakbonden, werd begin 2016 een staking uitgeroepen.

En wat gebeurde er bij APMTR en APMT MVII?

APMTR en APMT MVII hebben de bonden na het uitbrengen van dat eindbod en na ontvangst van het ultimatum gevraagd “op gesprek te komen”. FNV Havens is daar niet op ingegaan, omdat het domweg onfatsoenlijk is om met één van de werkgevers te gaan praten op het moment dat je met alle werkgevers gezamenlijk in onderhandeling bent. Bovendien maakten de APM Terminals bij hun “uitnodigingen” op geen enkele manier duidelijk dat zij de eisen in het ultimatum accepteerden.

Vermoedelijk met de bedoeling een staking bij APMTR af te wenden, sloten het management en de ondernemingsraad van APMTR vlak voor het begin van de aangekondigde staking een eigen akkoord over werkzekerheid voor de havenwerkers bij APMTR. Om de afspraken tussen OR en management van kracht te laten zijn, werden die afspraken als “aanvulling op de individuele arbeidsovereenkomst” aangeboden aan de werknemers. Alleen voor werknemers die de aanvulling ondertekenden, golden de extra arbeidsvoorwaarden die management en OR van APMTR met elkaar hadden afgesproken.

De afspraken tussen APMTR management en OR werden door het management van APMT MVII onmiddellijk overgenomen en in enigszins aangepaste vorm ook als “aanvulling op de individuele arbeidsovereenkomst” aangeboden aan de havenwerkers bij APMT MVII.

Kort geding en rechtszaak

FNV Havens heeft vanaf het moment dat dit allemaal duidelijk werd bezwaar gemaakt tegen die gang van zaken. Beide terminals hebben immers een standaard-cao en dat betekent dat aan werknemers geen andere arbeidsvoorwaarden mogen worden aangeboden dan die in de CAO geregeld zijn. Alleen als bonden en werkgever het eens zijn, kunnen arbeidsvoorwaarden aan de CAO worden toegevoegd of kan eventueel sprake zijn van afwijkingen van de CAO.

Daarom stapten de bonden in 2016 direct naar de rechter voor een kort geding. De eis was om de aanvulling op de individuele arbeidsovereenkomsten nietig te verklaren.

De kortgedingrechter gaf de bonden in april 2016 echter ongelijk. Die vond, in navolging van de directies van beide terminals en de ondernemingsraad van APMTR, dat de bonden de kans voorbij hadden laten gaan om zelf met de beide terminals tot een werkzekerheidsakkoord te komen. De rechter meende dat de bonden er uitsluitend op uit waren hun onderhandelingspositie in het sectoraal overleg te versterken en schreef in het vonnis zelfs dat bonden “misbruik maakten van hun bevoegdheden” door bij de rechter te claimen dat de aanvullingen op de arbeidsovereenkomsten nietig waren.

In dat vonnis kon FNV Havens zich natuurlijk niet vinden. Het ging FNV Havens om het principe dat afspraken in de CAO door beide partijen moeten worden nageleefd. Als het zou mogen om zonder instemming van vakbonden allerlei arbeidsvoorwaarden aan (groepen) werknemers aan te bieden, dan zou de CAO langzaam maar zeker een wassen neus worden.

Om die reden vroegen FNV Havens en CNV de rechter gezamenlijk om in een bodemprocedure een andere uitspraak te doen. Maar de tweede rechter volgde in grote lijnen het oordeel van zijn collega die – ongeveer een jaar eerder – uitspraak had gedaan in het kort geding.

Hoger beroep

CNV maakte een eigen afweging, maar FNV Havens ging tegen dit tweede vonnis wel in hoger beroep. Alle feiten en omstandigheden zijn door zowel FNV Havens als de beide directies van de terminals nog eens uitgebreid verwoord. In oktober 2018 was er een rechtszitting bij de rechtbank in Den Haag, waarop alle partijen hun standpunten nogmaals hebben toegelicht en vragen van de rechters hebben beantwoord. Onlangs, op 3 april 2019 deden de rechters uitspraak.

De uitspraak in hoger beroep samengevat:

- ✓ De CAO's zijn een standaard-CAO's;
- ✓ FNV Havens moet er op kunnen vertrouwen dat APMTR gedurende de looptijd van de CAO geen afwijkende en dus nietige arbeidsvoorwaarden met haar werknemers overeenkomt;
- ✓ De arbeidsvoorwaarden in de “aanvullingen op de individuele arbeidsovereenkomst” zijn afwijkend van de CAO en hadden dus niet aangeboden mogen worden;
- ✓ APMTR en APMT MVII hadden zich gecommitteerd aan het sectorale overleg, waarin de bonden zich niet onredelijk en niet onbillijk (zeg maar: netjes) hebben gedragen;
- ✓ Vakbonden mogen in onderhandelingen zelf hun strategie bepalen en hoefden niet per se op te komen draven toen APMTR en APMT MVII ze zonder duidelijk doel apart uitnodigden;
- ✓ Er is geen sprake van dat vakbonden “ten koste van” de werknemers van APMTR heeft gehandeld door vast te houden aan het doel om met alle werkgevers gezamenlijk een werkzekerheidsakkoord af te sluiten;
- ✓ Er was geen specifieke noodzaak voor het APMTR-management om een akkoord te sluiten met de ondernemingsraad;
- ✓ FNV Havens heeft geen misbruik gemaakt van haar bevoegdheden.

Conclusie

Deze uitspraak van het Gerechtshof Den Haag heeft geen gevolgen meer voor de werkzekerheid of andere arbeidsvoorwaarden van werknemers bij de APM Terminals. Maar daar ging het ook niet om. FNV Havens kreeg van sommige kanten kritiek op het feit dat we na de uitspraak in kort geding en na het eerste vonnis van de Rotterdamse rechter de procedures bleven doorzetten. Het zou niet goed zijn voor de relatie met de werkgevers. Maar FNV Havens bleef strijden voor de principes die werknemers beschermen. Daarmee heeft FNV Havens bereikt dat we nu nieuwe en waardevolle jurisprudentie hebben die bevestigt dat een werkgever niet éézijdig kan doen en laten wat hij wil als er een standaard-CAO geldt. En dat kan ook niet als de werkgever een deal sluit met de ondernemingsraad. Als het om arbeidsvoorwaarden gaat, moet de werkgever gewoon zaken doen met vakbonden.